

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування з

«Психології»

для здобуття ступеня бакалавра на 2 курс на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»,
(денна, заочна форми навчання)

Галузь знань: 05. Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053. Психологія

Одеса
2021

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма фахового вступного випробування (співбесіди) з психології складена для абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття ступеня бакалавра на 2 курс на основі освітньої-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» відповідно до освітньої програми зі спеціальності 053 «Психологія».

Тривалість фахового вступного випробування (співбесіди) не повинна перевищувати 30 хвилин для 1 особи. Результат фахового вступного випробування (співбесіди) оцінюється за шкалою від 0 до 200 балів.

Вимоги до відповіді студента: у процесі складання співбесіди абітурієнт має виявити знання з основних тем курсу психології, повинен оперувати професійними дефініціями, має знати суть і специфіку психології як науки і сфери практичної діяльності, основні явища психічного життя, основні методи дослідження психічних явищ тощо.

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Предмет психології

Психологія як наука про психіку. Основні етапи розвитку уявлень про предмет психології. Психологія наукова і побутова. Взаємодія науки і практики в системі психологічних знань. Галузі психології. Задачі психологічної науки на сучасному етапі. Зв'язок психології з іншими науками.

Мозок і психіка

Психіка як властивість високоорганізованої матерії. Поняття про психічне відображення. Функції психіки. Етапи розвитку психіки. Центральна і периферична нервова система. Рефлекторний характер діяльності нервової системи. Збудження і гальмування – основні процеси нервової системи. Сигнальна діяльність головного мозку. Функціональна асиметрія мозку. Взаємозв'язок біологічних і соціальних чинників в психічному розвитку.

Діяльність і поведінка

Категорія діяльності в психології. Структура індивідуальної діяльності людини. Поняття дії, операції, психофізіологічних функцій. Загальне уявлення про цілі дій. Основні механізми регуляції дій й операцій. Процес формування предметної діяльності. Соціальна поведінка живих організмів.

Психологія особистості

Поняття про особистість, індивід, індивідуальність. Характеристика особливостей особистості (активність, стійкість, динамічність, соціальна роль, життєва позиція). Структура особистості. Характеристика спрямованості особистості (потреби, інтереси, ідеали, переконання, світогляд). Самосвідомість, форми її виявлення.

Сенсорно-перцептивні процеси

Структура прийому інформації. Аналізатор: його будова і функції. Класифікація відчуттів, види відчуттів: зорові, слухові, тактильні, температурні, смакові, нюхові, вібраційні, рухові, ін. Порівняльна характеристика відчуття і сприйняття. Основні властивості сприйняття: предметність, цілісність, константність, осмисленість, аперцепція.

Пам'ять

Поняття про пам'ять. Процеси пам'яті (запам'ятовування, збереження, відтворення, забування). Класифікація видів пам'яті: за часом зберігання інформації, за характером психічної активності, по органах чуття, по якісних характеристиках. Індивідуальні особливості пам'яті (кількісні і якісні характеристики). Прийоми підвищення ефективності пам'яті (структурна організація матеріалу, використання стимулів-засобів, психотехнічні вправи).

Специфіка процесу уваги, його природа та механізми

Основні властивості процесу уваги (концентрація, об'єм, розподіл, стійкість, переключення, вибірковість). Класифікація видів уваги (довільна – мимовільна – післядовільна; рефлексивна – інстинктивна – вольова).

Мислення

Поняття про мислення в психології. Операції мислення. Класифікація видів мислення: за формою, по характеру вирішуваних задач, по ступеню новизни і оригінальності, по ступеню розгорнення (дискурсивне, інтуїтивне). Основні характеристики мислення: глибина, самостійність, широта, гнучкість, швидкість розумових операцій. Мислення як процес рішення задач. Процеси логічного мислення (думка, висновок). Методи вивчення мислення.

Емоції та почуття

Визначення емоцій. Властивості емоцій (якість, динаміка протікання, амбівалентність, полярність, активність, інтенсивність, глибина, тривалість). Види емоцій. Співвідношення понять «емоція» та «почуття». Почуття, їх види і особливості прояву в житті і діяльності людини. Вищі відчуття: етичні, інтелектуальні, естетичні. Культура емоцій. Виховання відчуттів.

Темперамент. Типології темпераменту

Поняття про темперамент. Типи темпераменту, їх психологічна характеристика. Прояви темпераменту в навчальній і трудовій діяльності. Типологічні основи індивідуального стилю діяльності. Методи дослідження темпераменту.

Характер

Поняття про характер. Взаємозв'язок і відмінності темпераменту і характеру. Роль характеру у формуванні індивідуальності людини. Структура характеру. Риси характеру. Методи визначення характеру. Проблеми виховання і перевиховання характеру.

Психологія здібностей. Загальні і спеціальні здібності

Поняття про здібності. Співвідношення здібностей і завдатків. Види здібностей: природні і придбані, загальні і спеціальні. Рівні розвитку здібностей: обдарованість, талант, геніальність. Проблеми і методи діагностики здібностей.

Воля

Воля як психічний процес. Функції волі. Воля як основа організації і саморегуляції діяльності і спілкування. Структура вольової дії. Вольовий компонент ухвалення до реалізації рішення. Взаємозв'язок мотиваційної сфери і волі. Боротьба мотивів в процесі виникнення і здійснення вольового акту. Вольові якості. Усвідомленість і етична регуляція вчинків як важливий етап розвитку волі. Самовиховання волі.

Загальна характеристика професійної діяльності психолога

Види й напрями професійної діяльності психолога. Професійні якості та здібності практичного психолога у порівнянні з психологом-дослідником. Критерії професійної придатності практичного психолога. Поняття про професійний етичний кодекс. Моральні норми, що регламентують діяльність практичного психолога в ситуаціях етичного вибору.

ІІІ. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

180-200 балів абітурієнт отримує, виявивши такі знання та вміння:

- повністю послідовно розкрити зміст матеріалу, поставленого завдання чи проблеми
- здатність включити інформацію, що стосується вирішення проблеми, в систему цілісного психологічного знання
- здатність аналізувати та оцінювати факти, події та прогнозувати очікувані результати від прийнятих рішень
- вільне володіння спеціальною термінологією
- правильно застосувати одержані знання, уміння та навички з різних дисциплін для вирішення практичних завдань чи проблем у стандартних та змінених ситуаціях.

150-179 балів абітурієнт отримує, виявивши такі знання та вміння:

- послідовно розкрити зміст матеріалу, поставленого завдання чи проблеми
- здатність аналізувати та оцінювати факти, події та прогнозувати очікувані результати від прийнятих рішень
- вільне володіння спеціальною термінологією, можливі деякі неточності
- правильно застосувати одержані знання, уміння та навички з різних дисциплін для вирішення практичних завдань чи проблем у стандартних ситуаціях.

125-149 балів абітурієнт отримує, виявивши такі знання та вміння:

- зміст питання вкладено частково, не завжди послідовно

- у відповідях є помилки у використанні окремих психологічних понять
- при вирішенні поставленої проблеми не розуміє шляхів практичного використання конкретної інформації.

100-124 балів абітурієнт отримує, виявивши такі знання та вміння:

- основний зміст завдання не розкрито
- допущено грубі помилки у відповідях
- відсутність володіння спеціального термінологією.

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Большой психологический словарь / Под ред. Б.Г. Мещерякова, В.П. Зинченко. – СПб-М: Еврознак-ОЛМА-Пресс, 2005. – 672 с.
2. Бочелюк В.Й., Зарицька В.В. Психологія: вступ до спеціальності: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 288с.
3. Буткевич Т.В., Савицька О.В. Практична психологія: Вступ до спеціальності: 2-ге вид. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 256с.
4. Введение в психологию: Учеб. / Под ред. А.В. Петровского - М.: Академия, 1997. – 496 с.
5. Велитченко Л.К. Вступ до загальної психології: Диск. – 2009.
6. Велитченко Л.К. Загальна психологія: Диск. – 2009.
7. Гамезо М.В., Домашенко И.А. Атлас по психологии. – М.: Пед. общество России, 2001. – 270 с.
8. Дубровська Д.М. Основи психології. – Львів: Світ, 2001. – 280 с.
9. Загальна психологія / Авт. О. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук. – К.: Каравела, 2009. – 464 с.
10. Карандашев В.Н. Психология: Введение в профессию: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – 3-е изд. стер. – М.: Смысл, 2005. – 382с.
11. Краткий психологический словарь / Под общ. ред. А.В. Петровского, М.Г. Ярошевского. - М.: Политиздат, 1985. – 431 с.
12. М'ясоїд П.А. Задачі з курсу загальної психології. – К.: Вища школа, 2000. – 183 с.
13. Маклаков А.Г. Общая психология: Учеб. для вузов. - СПб.: Питер, 2004. – 583 с.
14. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навч. посіб. - К.: Центр навч. л-ри, 2004. – 272 с.
15. Немов Р.С. Психология. – М.: Просвещение, 1990. – 301 с.
16. Немов Р.С. Психология: Учеб. для высш. пед. учеб. завед.: В 3 кн. – М.: ВЛАДОС, 2003. – Кн.1. – 688 с.; Кн.2. – 607 с.; Кн.3. – 632 с.
17. Общая психология. Курс лекций. / Сост. Рогов Е.И. - М.: Владос. – 2000. - 448 с.
18. Основи психології / За ред. О.В. Киричука, В.А. Роменця. – К.: Либідь, 2002. – 623 с.

19. Психологический словарь / Под ред. В.П. Зинченко, Б.Г. Мещерякова. – М.: Педагогика-Пресс, 1996. – 440 с.
20. Психология личности: Тексты / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, А.А. Пузыря. – М., 1982.
21. Психология. Словарь / Под общ. ред. А.В. Петровского, М.Г. Ярошевского. – М.: Политиздат, 1990. – 494 с.
22. Психологія / За ред. Ю.Л. Трофімова. – К.: Либідь, 2000. – 558 с.
23. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб.: Питер, 2004. – 713 с.
24. Хрестоматия по общей психологии: Психология мышления / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, В.В. Петухова. – М., 1981. – 400 с.
25. Хрестоматия по общей психологии: Психология памяти / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, В.Я. Романова. – М.: Изд-во МГУ, 1979. – 272 с.
26. Хрестоматия по ощущению и восприятию / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, М.Б. Михалевской. – М., 1975.
27. Хрестоматия по психологии / Сост. В.В. Мироненко; Под ред. А.В. Петровского. – М.: Просвещение, 1987. – 446 с.
28. Цимбалюк І.М., Яницька О.Ю. Загальна психологія. – К.: ВД Професіонал, 2006. – 304 с.

Internet ресурси:

1. Internet ресурси:
2. pidruchniki.ws
3. ebooktime.net
4. www.bookzone.com.ua